

Mensen en psychopaten

‘Wat denk jij? Nou? Denk jij dat de mens van nature goed is of niet? Nu zeggen!’ Onze leraar culturele antropologie vertelt zo gedreven dat de zweetdruppels op zijn voorhoofd de collegebanken bijna inspringen. De student op de eerste rij van de zaal baalt zichtbaar.

‘Ja, nou ... Weet ik veel. Dat is moeilijk te zeggen denk ik’, zegt hij laf. ‘Nee!’, schreeuwt de leraar. ‘Nee! Dat is niet moeilijk te zeggen! Helemaal niet! Ik heb het antwoord!’

Een slapende student achter mij wordt wakker, want hij fluis-tert iets tegen zijn buurvrouw en gaat verzitten.

‘Ik zal jullie dit illustreren aan de hand van het volgende voorbeeld’, zegt hij. ‘Stel je nou eens voor ... Een klein meisje. Een Nederlands meisje. Saskia. Zij is met haar ouders op vakantie in Italië. Het kleine meisje speelt langs de rotsen. Jij ligt daar met een vriendin heerlijk van de zon te genieten ...’

Het is bijna stil in de collegezaal. In de achterste banken wordt nog gefluisterd, maar enkele boze blikken van studenten die achteromkijken, doen ook dat geroezemoes verstommen. ‘Saskia rent over de rotsen en jij ziet dat gebeuren. Je kijkt om je heen of je ergens een vader of moeder ziet. Die zijn er niet.’ Ik ben benieuwd waar hij naartoe wil.

‘Saskia is uiteindelijk op het hoogste punt aangekomen. Jij ziet het kleine blonde meisje vrolijk spelen. Zij ziet geen gevaar. Ze is drie, hooguit vier. En dan nu de vraag! Wat doe jij?’

Ik schuif op mijn stoel. Iemand voor me neemt het woord. ‘Ik loop voorzichtig naar haar toe en probeer haar van die rotsen weg te krijgen!’ Onze leraar knikt en kijkt rond.

‘Ik ren naar haar toe! Ik ben bang dat ze van de rotsen valt!’

‘Rennen?’, vraagt de leraar. ‘Misschien schrikt zij en valt zij van die rots!’ Het meisje dat het antwoord gaf, lacht schaapachtig. ‘Ja, nou ... rennen ... wel voorzichtig natuurlijk.’

‘Jullie zouden allemaal voorzichtig op Saskia aflopen. Toch? Rustig langs die rotsen, zodat zij niet schrikt. Je geeft haar een hand en brengt haar snel in veiligheid. Toch?’ Bijna iedereen knikt. Een grapjas zegt dat hij haar zou laten schrikken zodat ze van de berg af valt. ‘Nee!’, roept de leraar. ‘Dan ben jij geen mens, maar een psychopaat. Wij hebben het hier over mensen.’ Het is even stil.

‘Is er hier iemand van jullie die heeft gedacht: ‘Oh, daar loopt een beloning! Als ik dat kleine meisje red, krijg ik een beloning!’? Er ontstaat geroezemoes. Studenten zeggen dat ze daar ‘natuurlijk’ niet aan gedacht hebben. ‘Dan heb ik het antwoord op de vraag voor jullie!’, roept onze leraar met zijn handen in de lucht. ‘De mens is van nature goed!’

Aefke ten Hagen